

- בעניין: 1. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
2. עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
3. האגודה לזכויות האזרח בישראל
4. בצלם – מרכז המידע הישראלי לזכויות האדם בשטחים
5. קאנון – הארגון הפלסטיני להגנה על זכויות האדם והסביבה
6. א-דמיר – עמותה להגנה על אסירים וזכויות אדם
7. אל חאק – החוק בשירות זכויות האדם

כולם באמצעות ב"כ עו"ד יוסי וולפסון ואח'
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

ובאמצעות ב"כ עו"ד דן יקיר ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
ת"ד 35401, ירושלים 91352
טל: 02-6521218, פקס: 02-6521219

העותרים

- נ ג ד -

מפקד כוחות צה"ל באזור הגדה המערבית
ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, ירושלים

המשיב

בקשה לפי פקודת בזיון בית-המשפט

בית-המשפט הנכבד מתבקש לכוף את המשיב, בקנס או במאסר, לפעול כפי שצווה בסעיף 28
סיפא לפסק-הדין בתיק זה, דהיינו:

על המשיב לדאוג לכך כי יעמדו לרשות העצורים ספרים, עיתונים
ומשחקים. כך קובעים הסטנדרטים המינימליים. אין לסמוך בעניין זה
על הצלב האדום. החובה היא חובתו של המשיב, ואין בה כדי לפגוע
בביטחון. כמובן, אם הצלב האדום סיפק את הכמות הנדרשת, יוצא בכך
המשיב ידי חובתו.

ואלה נימוקי הבקשה:

הפרת הוראת בית-המשפט: כללי

1. פסק-הדין בעתירה ניתן בתאריך 18.12.2002, ונכנס לתוקף מיידי. להוראת בית-המשפט שני פנים. האחד: התנאים להם זכאים הכלואים במחנה עופר מבחינת נגישות לעיתונים, לספרים ולמשחקים. השני: שהחובה לספק תנאים אלו היא חובתו של המשיב, ואינה מותנית בכך שארגון הומניטרי זה או אחר יגלה נכונות לספק את התנאים האמורים במקום המשיב.

2. כפי שנראה להלן, המשיב מפר את הוראת בית-המשפט – הן את לשון ההחלטה והן את רוחה.

ניתן היה לצפות, שמיידי עם מתן פסק-הדין יפעל המשיב ליישמו, תוך תיאום עם העותרים ועם נציגי הכלואים במחנה עופר. במקום זאת התעלם המשיב מפסק-הדין. רק בעקבות התנגשות אלימה בין הכלואים לבין כוחות צה"ל בכלא, הוחל בשיפור מסוים בחלק מהעניינים המוזכרים בפסק-הדין. מהלך זה לא הוצג כיישום פסק-דין שהמשיב מחויב לו, אלא כ"היענות" של הנהלת הכלא לדרישות שהציבו נציגי הכלואים במסגרת מו"מ מרתוני שהתקיים בינם לבין ההנהלה בעקבות אותו אירוע.

ככל שחל שיפור בתנאים, הדבר נעשה אך ורק תוך הסתמכות על הרצון הטוב של גורמים הומניטריים, ובהם הצלב-האדום, עיריית אל-בירה ואנשים פרטיים, או במימון ישיר של הכלואים עצמם. שום שיפור לא נעשה במימון המשיב או באמצעותו.

גם היום מסרבים שלטונות הכלא לחלק מדרישות הכלואים, אף שדרישות אלו הן במסגרת הוראות בית-המשפט, ואף שהכלואים הציעו שמימוש הדרישות ייעשה באמצעות הכלואים או גורמים הומניטריים ובמימוןם.

בפועל אין הכלואים מקבלים ספרים, עיתונים ומשחקים בכמות הנדרשת.

3. ויודגש: בקשה זו עניינה אך ורק הוראת פסק-הדין בעניין ספרים, עיתונים ומשחקים. בית-המשפט הנכבד הורה למשיב גם לשקול הכנסת שולחנות אוכל למתחמי הכליאה. פניות חוזרות למשיב בעניין זה לא זכו עדיין להתייחסות לגופן – אך המבקשים אינם מעוררים נושא זה במסגרת הבקשה הנוכחית.

הפניות למשיב

4. בתאריך 8.1.203, בעקבות ביקור במתקן הכליאה עופר, פנה ב"כ העותרים, עו"ד יוסי וולפסון, לב"כ המשיב בבקשה שיפעל לביצוע ההוראה מתוך פסק-הדין שהיא נשוא בקשה זו. ב"כ העותרים הביע דעתו בדבר האופן הראוי לביצוע ההוראה.

המכתב, מתאריך 8.1.2003 מצורף כנספח א.

5. ב"כ המשיב העביר את המכתב לגורמים משפטיים בצבא, והנחה אותם להשיב לב"כ העותרים ישירות.

מכתבו של עו"ד ניצן מתאריך 13.1.2003 מצורף כנספח ב.

6. בתאריך 16.1.2003 פנה ב"כ העותרים לסגן יועמ"ש איו"ש בתזכורת בעניין שיפור תנאי המעצר במחנה עופר בכלל, ובעניין מכתבו מתאריך 8.1.2003 (נספח א) בפרט.

המכתב מתאריך 16.1.2003 מצורף כנספח ג.

7. בתאריך 24.2.2003 פנה ב"כ העותרים שוב לב"כ המשיב, וביקש שהעניינים שהעלה במכתבו הראשון יוסדרו.

המכתב מתאריך 24.2.2003 מצורף כנספח ד.

8. לא התקבלה תגובה נוספת מטעם המשיב.

9. העובדות שבבקשה זו מגובות בתצהיר של אחד מנציגי הכלואים במחנה עופר, מר זיאד חאמד. תדפיס התצהיר צורף גם למכתב האחרון לב"כ המשיב.

התצהיר מצורף כנספח ה.

הפרת הוראת בית-המשפט: עיתונים

10. לפי פסק-הדין, על המשיב לדאוג שיעמדו לרשותם של הכלואים עיתונים בכמות מספקת.

11. יישום נאות של החלטה זו משמעותו, כך כתב ב"כ העותרים במכתבו (נספח א):

אספקה יומית קבועה של עיתונים יומיים. מדובר בראש ובראשונה בעיתונים היומיים בערבית הנפוצים בשטחים, בכמות שתוכל לשרת את כלל העצורים. עם זאת, העצורים מעוניינים גם לקבל עיתונים יומיים היוצאים בישראל, כגון "הארץ" ו-"Jerusalem Post". את אלו ניתן לרכוש בכמות קטנה יותר. כמו כן, יש לאפשר לעצורים לקבל כתבי עת נוספים, ובבחירתם של אלו יש להתייעץ עם נציגות העצורים.

12. בפועל, כעולה מהתצהיר (נספח ה), המצב הוא כדלהלן:

א. עד להתנגשות האלימה בין הכלואים לשלטונות הכלא, לא קיבלו הכלואים עיתונים – למרות פסק-הדין.

ב. בעקבות האירוע "נענו" שלטונות הכלא חלקית לדרישת העצורים, ואלו החלו לקבל את העיתון "אלקודס" באופן לא סדיר כמפורט להלן.

- ג. בקשתם של הכלואים לקבל גם עיתונים יומיים נוספים בערבית ("אלאיאם" ו"אלחיאה"), בעברית ("ידיעות אחרונות", "מעריב" ו"הארץ") ובאנגלית ("Jerusalem Post") סורבה. גם הפתרונות שהציעו הכלואים לעשות מנוי על העיתונים על-חשבונם או שיקצו להם כמה מהגליונות שצה"ל מקצה לסגל הכלא לא הועילו. הכלואים לא מקבלים גם אף כתב-עת אחר.
- ד. ובנוגע לעיתון "אלקודס": שלטונות הכלא אינם מספקים לכלואים את העיתון. הם מסתמכים על אספקה באמצעות הצלב-האדום. אספקה זו לוקה בחסר, שכן העיתונים מגיעים באורח לא סדיר ובאיחור ניכר. כך, למשל, בתאריך 23.2.2003 קיבלו הכלואים את הגליונות מהתאריכים 18, 19 ו-20 בפברואר.
- ה. מקורות אחרים לאספקת העיתון אלקודס הם עורכי-דין המגיעים לכלא ותושב הגדה המביא חבילות של העיתון (שנתרמות על-ידי המערכת) לפתח הכלא. לעתים מועברים הגליונות לידי העצורים ולעתים לא. בתצהיר מוסר מר חאמד, כי לפי הידוע לו הועברו לכלא לטובת הכלואים בדרך אחרונה זו הגליונות מהתאריכים 20, 21, 22 ו-23 בפברואר, אך אלו לא הועברו לידי הכלואים.
- ב"כ העותרים, בצאתו מהפגישה עם מר חאמד, מצא בשער המחנה, מצדו הפנימי, מוטלות בשלולית של מים ובוץ, שתי חבילות מסודרות של גליונות העיתון "אלקודס" מהתאריכים 21 ו-22 בפברואר. ב"כ העותרים קרע חתיכות מהעיתונים ספוגי המים ואלו מצורפות לבקשה כנספח ו.
- דומה, שקרעי העיתונים ספוגי המים והבוץ משקפים יותר מכל את יחסו של המשיב לפסק-הדין של בית-משפט נכבד זה.

הפרת הוראת בית-המשפט - ספרים

13. לפי פסק-הדין, על המשיב לדאוג שיעמדו לרשותם של הכלואים ספרים בכמות מספקת.
14. יישום נאות של החלטה זו משמעותו, כך כתב ב"כ העותרים במכתבו (נספח א):
- הקמת ספרית השאלה בכלא, והקצאת תקציב לרכישת ספרים. מן הראוי, לדעתי, שהספריה תנוהל על-ידי הכלואים, על-מנת שהספרים שיירכשו יתאימו להעדפות הקריאה שלהם. יש לזכור, שציבור הכלואים לא רק גדול אלא גם מגוון מאוד מבחינת גילאים, השכלה ואוריינטציה. הדבר צריך להשתקף בהיקף הרכישות לספריה.**
15. בפועל דומה המצב בעניין הספרים לזה שבעניין העיתונים. עוד לפני מתן פסק-הדין התקבלה בכלא כמות קטנה של ספרים שסיפק הצלב-האדום. הספרים לא התאימו באופיים ובמספרם לאוכלוסיית הכלואים, ובכל זאת היו בבחינת הקלה. פסק-הדין לא הניע את המשיב לפעולה כלשהי. לעומת זאת, בעקבות האירוע האלים בתחילת ינואר "נענתה" הנהלת הכלא לבקשת

הכלואים להכנסת ספרים נוספים. אולם שוב הסתמכה ההנהלה על פעילות הומניטרית חיצונית: הפעם של עיריית אלבירה. במבצע שערכה העירייה נאספו עבור הכלואים כ-2,000 ספרים שהועברו לפני כשלושה שבועות לרשות מתקן הכליאה. הספרים נבדקים, וחלקם כבר הועברו לרשות הכלואים. טרם נקבע הסדר בנוגע לאופן בו יהיו הספרים נגישים לכלואים: יש הבדל משמעותי בין הקמת ספריה מרכזית, שכל כלוא יכול לשאול ממנה כל ספר לבין הקצאת עשירית מהספרים לכל מכלאה. בנוסף, לאור האוכלוסיה המגוונת מאוד בכלא אין די בספרים שהועברו: בין הכלואים יש צעירים ומבוגרים, חילונים ודתיים, תלמידי בית-ספר וסטודנטים לתארים מתקדמים – וכל קבוצה וצרכיה.

16. מכאן, שלא רק שהמשיב סטה בעבר מהוראות פסק-הדין – ובוודאי שמרוחו – אלא שעדיין מוטלת עליו החובה, על-פי פסק-הדין, להשלים את צרכי הספרייה ולקבוע הסדר עתידי לרכישת ספרים.

הפרת הוראת בית-המשפט – משחקים

17. בעניין המשחקים קיים היום מחסור כמעט מוחלט.

18. שולחנות הפינג-פונג שהועברו לכלואים על-ידי הצלב-האדום בסמוך לדיון בעתירה בחודש אוקטובר נהרסו בשל פגעי מזג האוויר ובהעדר מחסה ממנו. משחקי לוח ושולחן (שחמט, שש-בש ודומינו) שהעביר הצלב-האדום בזמנו, נהרסו ברובם או שחלקיהם אבדו עם חלוף הזמן וגם עקב חיפושים והחרמות מטעם הנהלת הכלא. כדורי עף שהכלואים קנו על חשבונם התפוצצו כולם על הגדרות הדוקרניות.

19. עד היום הסתפק המשיב, אם כן, בהעברת משחקים שנרכשו על-ידי הכלואים עצמם או על-ידי גופים הומניטריים. המשיב אף לא הסכים לכל ההצעות לרכישת משחקים על חשבון הכלואים. הוא לא עשה דבר בעצמו כדי לספק את החסר הקיים.

20. כדי להעביר את הזמן מאלתרים הכלואים משחקים מחפיסות סבון וחתיכות בד.

סיכום

21. הנה כי כן, חודשיים וחצי לאחר מתן פסק-הדין, והמשיב טרם הפנים את ההחלטה, שאספקת ספרים, עיתונים ומשחקים בכמות מספקת – חובתו היא. החסר בכל אחד מהתחומים הללו נמשך, והמשיב אף לא משתף פעולה באורח מלא עם הניסיונות של הכלואים ושל גורמים חיצוניים למלא את החסר על-חשבונם. לא נותר אלא לפנות לבית-משפט נכבד זה כדי שיכוף על המשיב את פסק-דינו בהתאם לפקודת בזיון בית-המשפט.

אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לכוף את המשיב לביצוע הוראת פסק-הדין, כאמור בראש בקשה זו, ולחייב את המשיב בתשלום הוצאות הבקשה ושכ"ט עו"ד.

ירושלים, 12 במרץ 2003, ח באדר ב תשס"ג

יוסי וולפסון, עו"ד
ב"כ העותרים

דן יקיר, עו"ד
ב"כ העותרים

תאריך: 8.1.2003

בתשובה נא לציין: 17760

לכבוד
מר שי ניצן, עו"ד
מנהל תחום תפקידים מיוחדים (בפועל)
מחלקת בג"צים
פרקליטות המדינה
משרד המשפטים
ת.ד. 1087
ירושלים

עו"ד ניצן הנכבד,

הנדון: ביצוע פסק-דין – בג"ץ 3278/02 המוקד להגנת הפרט ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל בגדמ"ע

1. בפסק-הדין שבנדון, בעניין תנאי המעצר במחנה עופר, פסק בית-המשפט העליון (סעיף 28 לפסק-הדין):

על המשיב לדאוג לכך כי יעמדו לרשות העצורים ספרים, עיתונים ומשחקים. כך קובעים הסטנדרטים המינימליים. אין לסמוך בעניין זה על הצלב האדום. החובה היא חובתו של המשיב, ואין בה כדי לפגוע בביטחון. כמובן, אם הצלב האדום סיפק את הכמות הנדרשת, יוצא בכך המשיב ידי חובתו.

2. ביקרתי במחנה עופר שלשום, והתבררו לי הדברים הבאים:

א. העצירים לא מקבלים כלל עיתונים מכל סוג שהוא.

ב. כמות הספרים העומדת לרשות העצורים דלה.

ג. הצלב-האדום סיפק, כידוע, שולחנות פינג-פונג, אולם אלו נהרסו עם הזמן משום שהיו חשופים לגשם ולשמש. (עניין זה יכול היה להימנע אילו בכל מתחם כליאה היה אוהל ציבורי, שהיה משמש לארוחות על-גבי שולחנות, כפי שבית-המשפט הציע. אוהל זה יכול היה לשמש גם לאחסון שולחנות הפינג-פונג בעת שאינם בשימוש).

3. אבקש שתורה למרשיך לבצע את הוראות פסק-הדין של בג"ץ בעניין זה. ביצוע נאות של פסק-הדין צריך שיכלול, לדעתי:

א. אספקה יומית קבועה של עיתונים יומיים. מדובר בראש ובראשונה בעיתונים היומיים בערבית הנפוצים בשטחים, בכמות שתוכל לשרת את כלל העצורים. עם זאת, העצורים מעוניינים גם לקבל עיתונים יומיים היוצאים בישראל, כגון "הארץ" ו-"Jerusalem Post". את אלו ניתן לרכוש בכמות קטנה יותר. כמו כן,

יש לאפשר לעצורים לקבל כתבי עת נוספים, ובבחירתם של אלו יש להתייעץ עם נציגות העצורים.

ב. הקמת ספריית השאלה בכלא, והקצאת תקציב לרכישת ספרים. מן הראוי, לדעתי, שהספרייה תנוהל על-ידי הכלואים, על-מנת שהספרים שיירכשו יתאימו להעדפות הקריאה שלהם. יש לזכור, שציבור הכלואים לא רק גדול אלא גם מגוון מאוד מבחינת גילאים, השכלה ואוריינטציה. הדבר צריך להשתקף בהיקף הרכישות לספרייה.

ג. רכישת שולחנות פינג-פונג חדשים – והפעם תוך הקפדה למצוא סידור להגנתם מפגעי מזג האוויר. בנוסף, יש להקצות תקציב לרכישת משחקים נוספים בהתייעצות עם נציגות הכלואים.

4. אודה אם תעדכנני במהרה בצעדים הננקטים בעניין ובלוח הזמנים לביצוע פסק-הדין.

בכבוד רב,

יוסי וולפסון, עו"ד

תאריך : 16.1.2003

בתשובה נא לציין : 17760

לכבוד
סא"ל יאיר לוטשטיין
סגן היוע"מש
לשכת היועמ"ש
ת.ד. 10482
בית אל 90300

בפקט

שלום רב,

הנדון : **שיפור תנאי המעצר במחנה עופר**
בעקבות פסקי-הדין בבג"ץ 3278/02 ו-5591/02
מכתבי 17760 מתאריך 25.12.2002

1. מכתבי שבנדון טרם נענה.
2. כזכור, העליתי במכתבי את העניינים של הצבת שולחנות אוכל במתחמי הכליאה במחנה עופר, הגבהת משטחי השינה והחלפתם במיטות, והתקנת אסלות בשירותים, או לפחות התקנת חרסינה וניאגרה במקומות בהם מתקן השירותים הוא חור בביטון והשטיפה מבוססת על מים מברז. כל זאת בעקבות פסקי הדין שבנדון.
3. מאז פניתי (בתאריך 8.1.2003) בעניין אספקת ספרים, עיתונים ומשחקים, בהתאם לפסק-הדין בבג"ץ 3278/02.
4. חלפו שלושה שבועות מאז מכתבי שבנדון וחודש מאז מתן פסקי-הדין. טרם נענית. ציפיתי שעניינים אלו, שנוגעים לכבוד האדם של העצורים, ושהטיפול בהם נדרש על-ידי בית-המשפט העליון, יטופלו ביתר מהירות.

בכבוד רב,

יוסי וולפסון, עו"ד

העתק : עו"ד שי ניצן, מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה

תאריך : 24.2.2003
בתשובה נא לציין : 17760

לכבוד
מר שי ניצן, עו"ד
מנהל תחום תפקידים מיוחדים (בפועל)
מחלקת בג"צים
פרקליטות המדינה
משרד המשפטים
ת.ד. 1087
ירושלים

עו"ד ניצן הנכבד,

הנדון : **ביצוע פסק-דין – בג"ץ 3278/02**
המוקד להגנת הפרט ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל בגדמ"ע
מכתבי מתאריך 8.1.2003
מכתבך מתאריך 13.1.2003

1. במכתבי שבסימוכין ביקשתי את מימוש ההוראה האופרטיבית בפסק-הדין שבנדון, בעניין תנאי המעצר במחנה עופר, לפיה :
על המשיב לדאוג לכך כי יעמדו לרשות העצורים ספרים, עיתונים ומשחקים. כך קובעים הסטנדרטים המינימליים. אין לסמוך בעניין זה על הצלב האדום. החובה היא חובתו של המשיב, ואין בה כדי לפגוע בביטחון. כמובן, אם הצלב האדום סיפק את הכמות הנדרשת, יוצא בכך המשיב ידי חובתו.
2. טרם קיבלתי תשובה למכתבי לגופו.
3. היום ביקרתי שוב במחנה עופר, והתמונה המצטיירת אינה שונה באופן מהותי מהמתואר במכתבי שבסימוכין. מצורף תדפיס מהתצהיר שגבינו היום, המדבר בעד עצמו : המשיב מתעלם מהוראות פסק-הדין, ובמקום ליישמן ביוזמתו, מאפשר (ואף רק לאחר לחץ מצד האסירים) טפטוף לא סדיר מבחוץ של עיתון אחד ושל ספרים, בארגון של גופים הפועלים באורח הומניטרי.
4. על האמור בתצהיר אוסיף רק עוד, כי ביציאתי מהמחנה זיהיתי שתי חבילות עבות של גיליונות של העיתון "אלקודס" מהימים האחרונים, שהובאו עבור העצורים, מושלכות בשלולית של מים ובוץ מהצד הפנימי של הש"ג של המחנה.
5. הדרישות המפורטות שבמכתבי שבסימוכין אודן רלוונטיות, אם כן.
6. אם לא אעודכן בתוך שבוע בדבר הסדרת העניינים המפורטים במכתבי, אמליץ למרשיי על הגשת בקשה לפי פקודת בזיון בית-המשפט.

בכבוד רב ובב"ח,

יוסי וולפסון, עו"ד

לוט : תדפיס תצהיר